

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ДОА-2024/08/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn
Чойбалсан хот
2024 он

Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
Тэргүүлэх аудитор: Б.Болортуул
Утас: 7058-4203, Цахим хаяг: bolortuulb@audit.gov.mn
Аудитын менежер: И.Сэмжидмаа
Утас: 7058-4204, Цахим хаяг: semjidmaai@audit.gov.mn
Ахлах аудитор: Д.Нармандах
Утас: 7058-4204, Цахим хаяг: narmandakh@audit.gov.mn
Ахлах аудитор: Б.Батжаргал
Утас: 70584204 Цахим хаяг: batjargalb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

7 дугаар баг, Хэрлэн сум, Дорнод аймаг, 21000
ЗДТГ-ын II байр, Утас/Факс: 7058-4203

2024.03.25 № 306

танай _____-ны № _____-т

ХЭРЛЭН СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА О.ПҮРЭВ-ОЧИР ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Хэрлэн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хэрлэн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллага үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулахтай холбоотой тодорхой бус байдал үүсээгүй байна.

Аудитын гол асуудал

Санхүүгийн тайланд материаллаг буруу үнэлсэн нөлөө бүхий эрсдэлтэй удирдлагын үлэмж хэмжээний шийдэл орсон асуудал, үйл явдал гараагүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хангалттай зохистой гэж үзлээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

011021173

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.БОЛОРТУУЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эцсийн үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,419,936,667.32	6,694,934,965.59
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	828,696,878.28	3,694,392,020.38
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	828,694,039.28	3,694,392,020.38
3121	Төгрөг	828,694,039.28	3,694,392,020.38
31211	Төрийн сангийн харилцах	753,332,205.55	3,663,046,599.53
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	75,361,833.73	31,345,420.85
33	АВЛАГА	822,235,029.93	1,050,703,666.69
335	Бусад авлага	814,615,011.67	1,050,703,666.69
3351	Байгууллагаас авах авлага	445,489,347.46	701,079,385.24
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	369,125,664.21	349,624,281.45
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	1,769,004,759.11	1,894,339,278.52
351	Түүхий эд материал	269,795,260.48	136,545,498.12
35130	Эм боох материал	269,795,260.48	130,499,134.48
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн		6,046,363.64
354	Хангамжийн материал	1,499,209,498.63	1,757,793,780.40
35410	Бичиг хэргийн материал	18,224,393.00	13,030,164.94
35420	Аж ахуйн материал	1,037,642,849.17	32,909,134.36
35430	Сэлбэг хэрэгсэл		28,073,494.40
35440	Түлш, шатах тослох материал		5,500,000.00
35450	Барилгын засварын материал	2,929,000.00	731,599,434.60
35470	Бусад хангамжийн материал	405,865,256.46	895,703,552.10
35600	Мал амьтад	34,548,000.00	50,978,000.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	-	55,500,000.00
36600	Бусад нөөц		55,500,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	19,320,776,866.80	28,846,792,159.85
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	19,320,776,866.80	28,846,792,159.85
392	Биет хөрөнгө	18,394,408,184.75	25,797,898,279.19
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	10,989,092,990.05	12,733,004,708.42
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,535,936,553.16)	(4,397,592,007.61)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	2,523,500,449.43	3,097,330,049.43
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,569,642,287.10)	(1,623,731,365.55)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	1,295,713,727.16	1,738,627,069.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(700,596,557.45)	(716,263,747.32)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	432,782,791.70	449,100,114.70
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(229,886,415.32)	(242,828,786.28)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	5,067,215,767.30	9,351,658,103.30
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,310,018,603.14)	(1,626,373,979.40)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	1,822,256,973.00	1,822,256,973.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	5,625,465,627.07	7,872,869,395.16
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,155,539,724.79)	(2,660,158,247.66)
393	Биет бус хөрөнгө	926,368,682.05	3,048,893,880.66
39301	Програм хангамж	8,032,200.00	7,022,200.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,621,116.23)	(4,728,805.14)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	1,083,868,995.00	3,223,868,995.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	(160,911,396.72)	(177,268,509.20)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	22,740,713,534.12	35,541,727,125.44
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	270,338,071.60	14,485,125.07
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	113,146,181.68	14,485,125.07
413	Өглөг	113,146,181.68	13,968,125.51
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	35,304,271.99	13,968,125.51
4136	Бусад өглөг		516,999.56
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	-	516,999.56
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	22,470,375,462.52	35,527,242,000.37
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	22,470,375,462.52	35,527,242,000.37
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	8,376,460,100.36	10,516,460,100.36
512	Хуримтлагдсан үр дүн	13,539,782,173.13	24,456,648,710.98
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	60,452,211,939.28	13,904,860,692.75
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(46,912,429,766.15)	10,551,788,018.23
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	554,133,189.03	554,133,189.03
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	22,740,713,534.12	35,541,727,125.44

Хэрлэн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	38,977,602,520.24	36,601,224,379.84
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	11,089,353,503.62	17,382,064,630.69
110	Орлогын албан татвар	9,581,955,355.85	13,573,591,021.09
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	10,349,209,200.41	14,481,411,116.09
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	8,127,350,967.26	12,508,096,113.27
110002	Үйл ажиллагааны орлого	737,181,009.17	759,019,542.54
110003	Хөрөнгийн орлого	801,678,761.55	1,090,197,692.63
110008	Шууд бус орлого	682,998,462.43	124,097,767.65
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(767,253,844.56)	(907,820,095.00)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(767,253,844.56)	(907,820,095.00)
113	Хөрөнгийн албан татвар	783,815,065.95	1,243,976,075.15
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	729,902,265.95	1,132,199,755.15
113002	Бууны албан татвар	10,497,000.00	11,820,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	43,415,800.00	99,956,320.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	723,583,081.82	2,564,497,534.45
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	495,213,659.42	1,930,315,744.99
118001	Улсын тэмдэгийн хураамж	298,546,028.42	1,414,463,041.10
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	39,000,675.00	35,629,252.89
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	157,666,956.00	480,223,451.00
1181	Газрын төлбөр	228,369,422.40	634,181,789.46
118101	Газрын төлбөр	228,369,422.40	634,181,789.46
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	9,110,188,715.69	12,650,763,076.45
120	Нийтлэг татварын бус орлого	9,106,438,715.69	12,643,263,076.45
120003	Торгуулийн орлого	388,913,025.50	545,993,593.59
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,790,605,797.26	2,459,653,538.13
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,781,081,281.91	2,318,208,114.64
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	9,524,515.35	141,445,423.49
120009	Бусад орлого	285,291,077.10	255,424,740.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого -Үндсэн хөрөнгө	4,835,610,560.85	7,874,860,471.90
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого -Бараа материал	1,806,018,254.98	1,507,330,732.83
122	Тусламжийн орлого	3,750,000.00	7,500,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	3,750,000.00	7,500,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	18,778,060,300.93	6,568,396,672.70
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	696,456,525.00	1,071,126,129.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны үр дүнд бий болсон нэмэлт орлого	574,803,750.00	1,043,769,784.00
131105	Хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	30,752,775.00	27,356,345.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	15,080,243,849.93	2,354,453,907.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	1,590,675,900.00	2,354,453,907.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	3,001,359,926.00	3,142,816,636.70
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	3,001,359,926.00	3,142,816,636.70
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	32,612,066,069.91	23,473,892,390.93
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	32,612,066,069.91	23,473,892,390.93
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	12,249,797,847.05	14,581,122,460.91
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,595,187,106.52	2,717,390,083.64
210101	Үндсэн цалин	2,074,518,321.30	2,023,581,129.13
210102	Нэмэгдэл	276,346,444.13	463,216,903.89
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	38,754,000.00	30,918,362.63
210104	Урамшуулал	205,568,341.09	199,673,687.99
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	321,642,829.81	344,789,557.20
210201	Тэтгэврийн даатгал	209,422,312.87	220,153,543.18
210202	Тэтгэмжийн даатгал	23,489,032.76	23,844,413.55
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	37,476,733.83	47,424,763.76
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,651,288.49	4,776,774.82
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	46,603,461.86	48,590,061.89
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,094,240,233.66	345,199,917.81
210301	Гэрэл, цахилгаан	379,145,802.92	297,522,159.04
210302	Түлш, халаалт	459,335,607.40	36,086,388.50
210303	Цэвэр, бохир ус	255,318,823.34	10,205,915.72
210304	Байрны түрээс	440,000.00	1,385,454.55

**Хэрлэн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	400,622,300.64	531,474,955.57
210401	Бичиг хэрэг	17,786,868.23	18,452,226.42
210402	Тээвэр, шатахуун	332,427,327.87	437,226,178.93
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	17,201,251.68	19,525,382.65
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал,	1,583,214.44	4,565,254.50
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	10,409,020.00	28,393,313.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	21,181,618.42	23,312,600.07
2105	Нормативт зардал	35,638,363.53	37,904,263.62
210502	Хоол, хүнс		4,140,900.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	35,638,363.53	33,763,363.62
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	414,516,444.46	1,049,605,905.10
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	8,767,180.26	10,567,141.43
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	35,680,216.72	9,362,940.72
210604	Урсгал засвар	370,069,047.48	1,029,675,822.95
2107	Томиллолт, зочны зардал	733,200.00	932,727.27
210702	Дотоод албан томиллолт	733,200.00	932,727.27
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр,	652,190,546.76	3,036,365,175.30
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хvраамж	640,766,429.12	3,019,994,254.71
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,636,363.64	900,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	6,908,925.00	1,964,150.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,030,740.00	3,641,553.08
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	830,000.00	260,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	480,000.00	2,106,655.72
210807	Газрын төлбөр	28,289.00	3,825,080.43
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний	130,100.00	70,400.00
210813	Бусад зардал /ТӨҮГ/	339,700.00	3,603,081.36
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,735,026,821.67	6,517,459,875.40
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,563,671,741.37	4,147,204,606.58
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,080,000.00	52,227,270.48
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	2,167,275,080.30	2,318,027,998.34
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	20,362,268,222.86	8,892,769,930.02
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	8,619,527,800.00	8,834,170,100.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	8,619,527,800.00	8,834,170,100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	87,828,406.82	58,599,830.02
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	50,925,144.00	34,263,309.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	18,182,998.82	24,336,521.02
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	6,365,536,450.33	13,127,331,988.91
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	53,277,966,216.48	2,575,543,970.68
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан үндсэн хөрөнгө	49,615,455,547.50	2,575,543,970.68
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(53,277,966,216.48)	(2,575,543,970.68)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(46,912,429,766.15)	10,551,788,018.23

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	24,540,687,000.04	17,769,992,702.75	27,659,660,874.45	69,970,340,577.24
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-20,096,584,184.41	-17,215,859,513.72	32,792,551,064.83	-4,519,892,633.30
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	4,444,102,815.63	554,133,189.03	60,452,211,939.28	65,450,447,943.94
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	3,932,357,284.73			3,932,357,284.73
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0.00			0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн			-46,912,429,766.15	-46,912,429,766.15
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	8,376,460,100.36	554,133,189.03	13,539,782,173.13	22,470,375,462.52
D01	2023 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	8,376,460,100.36	554,133,189.03	13,539,782,173.13	22,470,375,462.52
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			365,078,519.62	365,078,519.62
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	8,376,460,100.36	554,133,189.03	13,904,860,692.75	22,835,453,982.14
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	2,140,000,000.00			2,140,000,000.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн			10,551,788,018.23	10,551,788,018.23
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	10,516,460,100.36	554,133,189.03	24,456,648,710.98	35,527,242,000.37

Хэрлэн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	33,204,041,563.32	27,331,636,686.17
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	11,089,353,503.62	17,382,064,630.69
110	Орлогын албан татвар	9,581,955,355.85	13,573,591,021.09
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	10,349,209,200.41	14,481,411,116.09
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	8,127,350,967.26	12,508,096,113.27
110002	Үйл ажиллагааны орлого	737,181,009.17	759,019,542.54
110003	Хөрөнгийн орлого	801,678,761.55	1,090,197,692.63
110008	Шууд бус орлого	682,998,462.43	124,097,767.65
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(767,253,844.56)	(907,820,095.00)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(767,253,844.56)	(907,820,095.00)
113	Хөрөнгийн албан татвар	783,815,065.95	1,243,976,075.15
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	729,902,265.95	1,132,199,755.15
113002	Бууны албан татвар	10,497,000.00	11,820,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	43,415,800.00	99,956,320.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	723,583,081.82	2,564,497,534.45
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	495,213,659.42	1,930,315,744.99
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	298,546,028.42	1,414,463,041.10
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	39,000,675.00	35,629,252.89
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	157,666,956.00	480,223,451.00
1181	Газрын төлбөр	228,369,422.40	634,181,789.46
118101	Газрын төлбөр	228,369,422.40	634,181,789.46
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,719,744,858.77	3,526,318,927.77
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2,715,994,858.77	3,518,818,927.77
120003	Торгуулийн орлого	388,913,025.50	545,993,593.59
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2,041,790,756.17	2,715,073,316.18
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	219,569,512.91	897,539,480.87
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,822,221,243.26	1,817,533,835.31
120009	Бусад орлого	285,291,077.10	257,752,018.00
122	Тусламжийн орлого	3,750,000.00	7,500,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	3,750,000.00	7,500,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	19,394,943,200.93	6,423,253,127.71
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	696,456,525.00	1,071,126,129.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	574,803,750.00	1,043,769,784.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	30,752,775.00	27,356,345.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	15,080,243,849.93	2,354,453,907.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	1,590,675,900.00	2,354,453,907.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	3,618,242,826.00	2,997,673,091.71
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	3,618,242,826.00	2,997,673,091.71
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	29,931,761,367.09	19,965,358,185.23
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	29,931,761,367.09	19,965,358,185.23
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	9,567,471,762.05	11,071,764,178.23
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,598,038,121.18	2,764,645,268.51
210101	Үндсэн цалин	2,077,369,335.96	2,071,470,814.00
210102	Нэмэгдэл	276,346,444.13	463,216,903.89
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	38,754,000.00	30,918,362.63
210104	Урамшуулал	205,568,341.09	199,039,187.99
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	310,651,849.15	286,867,431.70
210201	Тэтгэврийн даатгал	204,082,096.21	185,000,666.68
210202	Тэтгэмжийн даатгал	22,706,613.76	19,716,552.55
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	34,136,170.83	36,107,461.76
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,513,310.49	4,149,460.82
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	45,213,657.86	41,893,289.89
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,119,831,232.18	372,977,185.59
210301	Гэрэл, цахилгаан	400,133,371.41	324,179,273.59
210302	Түлш, халаалт	460,964,303.17	35,525,439.00
210303	Цэвэр, бохир ус	257,776,557.60	11,812,473.00
210304	Байрны түрээс	957,000.00	1,460,000.00

**Хэрлэн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	400,851,043.96	486,136,144.92
210401	Бичиг хэрэг	17,681,397.00	19,849,583.00
210402	Тээвэр, шатахуун	352,222,899.00	423,544,044.50
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	17,722,068.96	20,455,576.42
210404	Ном, хэвлэл	143,000.00	742,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	13,081,679.00	21,544,941.00
2105	Нормативт зардал	38,593,000.00	39,554,100.00
210502	Хоол, хүнс		4,140,900.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	38,593,000.00	35,413,200.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	316,632,632.00	257,057,205.05
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		10,499,900.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	34,121,752.00	9,499,892.36
210604	Урсгал засвар	279,688,891.00	237,057,412.69
2107	Томилолт, зочны зардал	733,200.00	956,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	733,200.00	956,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр,	674,208,037.73	3,041,200,397.22
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	659,477,560.86	3,032,798,322.98
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	5,219,711.87	900,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	6,908,925.00	2,295,374.53
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,030,740.00	2,641,553.08
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	913,000.00	286,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	528,000.00	2,208,746.63
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	130,100.00	70,400.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,107,932,645.85	3,822,370,445.24
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,103,852,645.85	3,821,777,245.24
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,080,000.00	593,200.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	20,364,289,605.04	8,893,594,007.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	8,619,527,800.00	8,834,170,100.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	8,619,527,800.00	8,834,170,100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	89,849,789.00	59,423,907.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	50,925,144.00	34,263,309.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	20,204,381.00	25,160,598.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	3,272,280,196.23	7,366,278,500.94
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	2,696,943,321.00	4,264,783,358.84
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	2,696,943,321.00	4,264,783,358.84
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	2,696,943,321.00	4,264,783,358.84
223001	Бусад хөрөнгө	2,384,273,741.00	4,020,725,312.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	312,669,580.00	244,058,046.84
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(2,696,943,321.00)	(4,264,783,358.84)
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	18,100,000.00	235,800,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	18,100,000.00	235,800,000.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	(18,100,000.00)	(235,800,000.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	557,236,875.23	2,865,695,142.10
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	271,460,003.05	828,696,878.28
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	828,696,878.28	3,694,392,020.38

Хэрлэн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	19,195,143,700.00	17,793,861,746.68
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	13,945,828,400.00	13,532,336,434.68
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	5,068,020,100.00	4,656,953,025.68
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,357,902,500.00	1,356,211,046.24
210101	Үндсэн цалин	824,870,500.00	768,614,591.73
210102	Нэмэгдэл	438,776,200.00	463,216,903.89
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	36,016,000.00	30,918,362.63
210104	Урамшуулал	58,239,800.00	93,461,187.99
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	168,087,600.00	165,994,478.11
210201	Тэтгэврийн даатгал	114,299,700.00	113,220,089.09
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,757,300.00	11,273,573.55
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	13,446,600.00	12,569,515.76
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,689,500.00	2,630,307.82
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	26,894,500.00	26,300,991.89
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,485,722,900.00	1,273,520,046.19
210301	Гэрэл, цахилгаан	346,365,600.00	306,653,882.15
210302	Түлш, халаалт	695,864,300.00	595,856,460.62
210303	Цэвэр, бохир ус	422,793,000.00	359,509,703.42
210304	Байрны түрээс	20,700,000.00	11,500,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	35,596,100.00	35,167,915.00
210401	Бичиг хэрэг	13,500,000.00	13,482,650.00
210402	Тээвэр, шатахуун	7,200,000.00	7,173,935.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,652,100.00	7,291,170.00
210404	Ном, хэвлэл	744,000.00	742,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,500,000.00	6,478,160.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	111,462,500.00	110,945,228.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	29,462,500.00	29,462,500.00
210604	Урсгал засвар	82,000,000.00	81,482,728.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,000,000.00	620,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,000,000.00	620,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,027,325,000.00	839,759,200.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,027,325,000.00	839,759,200.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	879,923,500.00	874,735,112.14
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	879,923,500.00	874,735,112.14
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	8,877,808,300.00	8,875,383,409.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	8,834,170,100.00	8,834,170,100.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	8,834,170,100.00	8,834,170,100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	43,638,200.00	41,213,309.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	36,638,200.00	34,263,309.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	7,000,000.00	6,950,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	4,949,315,300.00	4,025,725,312.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	4,949,315,300.00	4,025,725,312.00
223001	Бусад хөрөнгө	4,949,315,300.00	4,025,725,312.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	300,000,000.00	235,800,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	300,000,000.00	235,800,000.00
1320	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	19,195,143,700.00	17,739,165,628.06
132001	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	18,285,160,800.00	17,575,853,636.68
132001	Орон нутгийн төсвөөс	15,802,454,900.00	15,221,399,729.68
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	2,482,705,900.00	2,354,453,907.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	893,282,900.00	155,811,991.38
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	300,000,000.00	151,731,991.38
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,200,000.00	4,080,000.00
122	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	16,700,000.00	7,500,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	16,700,000.00	7,500,000.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		368,379,404.26
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		313,683,285.64
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	191.00	191.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	13.00	13.00
610001	Төсвийн байгууллага	13.00	13.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	89.00	89.00
620001	Удирдах ажилтан	17.00	17.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	52.00	52.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	20.00	20.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	89.00	89.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	53.00	53.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТУ)	20.00	20.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	16.00	16.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,076,126,129.00
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,076,126,129.00
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,076,126,129.00
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	105,578,000.00
Урамшуулал	105,578,000.00
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	5,760,000.00
Гэрэл, цахилгаан	2,000,000.00
Түлш, халаалт	3,760,000.00
Хангамж, бараа материалын зардал	1,710,500.00
Бичиг хэрэг	1,526,500.00
Тээвэр, шатахуун	184,000.00
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,898,845.00
Багаж, техник, хэрэгсэл	2,661,000.00
Урсгал засвар	5,237,845.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	920,000,000.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	920,000,000.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	35,178,784.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	35,178,784.00
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,076,126,129.00
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,076,126,129.00
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,048,769,784.00
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	27,356,345.00

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 100.4 сая төгрөгийн зөрчил¹ илэрч 72.5 сая төгрөгийн албан шаардлага хүргүүлж, 27.9 сая төгрөгийн 3 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Албан шаардлага.

1. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар автомашин 40.0 сая төгрөг, Улсын бүртгэлийн хэлтэс тоног төхөөрөмж 6.0 сая төгрөг, Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар тоног төхөөрөмж 6.5 сая төгрөг, Татварын хэлтэс тоног төхөөрөмж 20.0 сая төгрөгийг тус тус Хэрлэн сумын төсвөөс санхүүжүүлсэн байна. Энэ нь Монгол улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлд заасан сумын чиг үүрэгт хамаарахгүй байна. Мөн нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна. Төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах албан шаардлага өгөв.

5.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Хөтөлбөр арга хэмжээнд зарцуулсан төсөв, хүрсэн үр дүн

Илрүүлэлт:

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 10 хөтөлбөрийн 70 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 10 арга хэмжээ буюу 10 хувь нь хэрэгжээгүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2 дахь “Бүх шатны төсвийн захирагч төсвийн хэрэгжилтийн талаар дараах үүрэг хүлээнэ”, 41.2.7-д “хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, хүрэх үр дүнг хангаж ажиллах” гэсэн заалтыг бүрэн хэрэгжүүлээгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж, хүрэх үр дүнг бүрэн хангаж ажиллах зөвлөмж өгөв.

2. Орон нутгийн хөгжлийн сан

Илрүүлэлт:

Хэрлэн сумын 2 дугаар багт тоглоомын талбай байгуулах, орчны тохижилтын ажил нь газрын маргааны улмаас хийгдээгүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.4 “Хөрөнгө оруулалтын төсөвт ..., хуульд заасан бусад зөвшөөрөл олгогдсон төсөл, арга хэмжээг тусгана.” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төлөвлөлтийг хууль, журмын дагуу хийж байх зөвлөмж өгөв.

3. Хэрлэн сумын Засаг даргын харьяа байгууллагуудын зөрчлийг нэгтгэл

Илрүүлэлт:

Хэрлэн сумын Засаг даргын харьяа байгууллагуудын зөрчлийг нэгтгэж үзэхэд: Худалдан авах ажиллагаатай холбоотой 197.1 сая төгрөгийн 3 зөрчил, эзэмшил газартай холбоотой 2,375.0 төгрөгийн 3 зөрчил илэрсэн байна. Иймд сумын Засаг дарга Монгол улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1.2 сумын өмчийн ашиглалт, эзэмшилт, захиран зарцуулалт, түүнд тавих хяналт; гэж заасны дагуу харьяа байгууллагуудын эзэмшил газрын бүртгэл, худалдан авах ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллах.

Өгсөн зөвлөмж:

Харьяа байгууллагуудын эзэмшил газрын бүртгэл, худалдан авах ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллах зөвлөмж өгөв.

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д заасны дагуу “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ”. Харин зөвлөмжийн биелэлтийг 2024 оны 10 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил												
Чиг үүрэгт хамаарахгүй арга хэмжээг санхүүжүүлсэн	1	72.5	-	-	1	72.5	-	-	-	-	-	-
Төлөвлөлтийг хууль, журмын дагуу хийгээгүй	1	27.9	-	-	-	-	1	27.9	-	-	-	-
Хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж,	1	0	-	-	-	-	1	0	-	-	-	-

Хэрлэн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

хүрэх үр дүнг бүрэн хангаж ажиллаагүй.												
Худалдан авах ажиллагаа, газрын бүртгэлд хяналт тавьж ажиллаагүй.	1	0	-	-	-	-	1	0	-	-	-	-
Дүн	4	100.4	-	-	1	72.5	3	27.9	-	-	-	-

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 03 сарын 25 өдөр

Дугаар 72 2024-2024/08/НА-СТА-ТТЗ

Чойбалсан хот

Г

Г

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Хэрлэн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар автомашин 40.0 сая, Улсын бүртгэлийн хэлтэс тоног төхөөрөмж 6.0 сая, Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар тоног төхөөрөмж 6.5 сая, Татварын хэлтэс тоног төхөөрөмж 20.0 сая нийт 72.5 сая төгрөгийг Хэрлэн сумын төсвөөс санхүүжүүлсэн байна.

Энэ нь Монгол улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлд заасан сумын чиг үүрэгт хамаарахгүй байна. Мөн Санхүүгийн тайлангийн нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1.6 "Төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан" гэж заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Сумын төсвийг Монгол улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлд заасан сумын чиг үүрэгт нийцүүлэн төлөвлөж, зарцуулах.

2. Албан шаардлагын биелэлтийг 2024 оны 10 дугаар сарын 25-ны дотор Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Хэрлэн сумын Засаг дарга О.Пүрэв-Очир, санхүүгийн албаны дарга Г.Алтантогос нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР *И.СЭМЖИДМАА*

АХЛАХ АУДИТОР *Б.БАТЖАРГАЛ*

011041211